

**„Dzisiaj należy wiedzieć,
co trzeba poznać jutro,
by radzić sobie pojutrze.”**

Jan Paweł II

**Program
doradztwa zawodowego
dla Szkoły Podstawowej
im. Marii Skłodowskiej – Curie
w Plewiskach
w klasach VII i VIII**

Plewiska 2021

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe – Art.1, Art. 109. ust.1 pkt. 5 i 7- tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 996 z późn zm.
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe - Art. 292., Dz. U. z 2017 r. poz. 60 z późn zm.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego – Dz.U. 2018 poz. 1675
4. Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół - §2 ust. 1 pkt 3 i §4 ust. 1 pkt 4 -Dz. U. z 2017 r. poz. 703.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach Dz.U. 2017 poz. 1591
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach Dz.U. 2018 poz. 1647
7. Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej - Dz. U. z 2017 r. poz. 356 .

II. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program doradztwa zawodowego jest przeznaczony do realizacji z uczniami klas siódmych oraz ósmych szkół podstawowych. Doradztwo zawodowe w szkole wpisane jest poprzez strategię uczenia się przez całe życie, która wymaga, aby młodzież kształciła umiejętność podejmowania ważnych decyzji, w tym również tych dotyczących wyboru dalszej ścieżki kształcenia, czy zawodu. Treści zawarte w programie podzielone zostały na cztery moduły: I. Poznawanie własnych zasobów. II. Świat zawodów i rynek pracy. III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Realizacja tych modułów pozwoli uczniom uzyskać podstawowe informacje o zawodach, kwalifikacjach oraz możliwości uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi. Głównym założeniem programu doradztwa zawodowego realizowanego w klasach VII i VIII jest wspieranie uczniów w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

III. GŁÓWNE CELE PROGRAMU

1. Przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania wyborów edukacyjnych
2. Skłonienie uczniów do autorefleksji i wyćwiczenie umiejętności określenia własnych predyspozycji i zainteresowań
3. Przygotowanie rodziców do wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
4. Systematyczne przekazywanie informacji dotyczących trendów w świecie zawodów
5. Konsultacje, udostępnianie nauczycielom materiałów potrzebnych do realizacji tematów związanych z podejmowaniem decyzji edukacyjno-zawodowych
6. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz z przedstawicielami różnych grup zawodowych

IV. SZCZEGÓŁOWE CELE PROGRAMU

a) Uczniowie

1. Znają i stosują narzędzia ogólnodostępne do autorefleksji, autodiagnozy preferencji i zainteresowań.
2. Wyszukują i krytycznie analizują informacje na temat ofert edukacyjnych szkół, rynku edukacyjnego oraz rynku pracy.

b) Rodzice

1. Podejmują rozmowy ze swoimi dziećmi nt. edukacji systemowej i poza systemowej
2. Efektywnie wspierają w procesie podejmowania decyzji wyboru dalszej szkoły, planowania kariery edukacyjnej i zawodowej

c) Nauczyciele

1. Realizują treści doradztwa zawodowego zawarte w Podstawie Programowej Kształcenia Ogólnego.
2. Wskazują zastosowanie treści wiedzy przedmiotowej do zastosowania w życiu zawodowym, wzbudzając jednocześnie aktywność poznawczą uczniów
3. Współpracują ze szkolnym doradcą zawodowym oraz z jego pomocą wypracowują materiały pomocnicze do prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego na godzinach wychowawczych i spotkaniach z rodzicami

V. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Cele programu będą realizowane podczas zajęć lekcyjnych dla uczniów klasy VII i VIII w wymiarze 1 godziny tygodniowo w I półroczu dla uczniów klas VIII i 1 godziny tygodniowo w II półroczu dla uczniów klas VII.

Podczas zajęć z doradztwa zawodowego będą stosowane następujące:

- metody i techniki: studium przypadku, praca z metaforą, trening skuteczności, wspieranie kompetencji wyróżniających uczniów, praca z tekstem, dyskusja, Q-sort, kwestionariusze, metody plastyczne, portfolio, gry i zabawy, techniki projekcyjne i informatyczne, dyskusja, burza mózgów, giełda pomysłów, niedokończone zdania, autorefleksja, testy diagnostyczne, kwestionariusze IPD, pogadanka, wykład, elementy coachingu

- formy pracy: praca indywidualna, grupowa, zbiorowa, warsztaty.

Program „Dzisiaj należy wiedzieć, co trzeba poznać jutro, by radzić sobie pojutrze.” będzie wspierany przez realizację programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2021/2022.

VI. TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Załącznik nr 3 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego

ryнку pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

VII. ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Klasa VII

Tematyka zajęć	Treści programowe	Cele:	Liczba godzin
Poznanie własnych zasobów			
Czy stan zdrowia wpływa na wybór zawodu?	1.1 Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia ograniczenia zdrowotne dotyczące różnych zawodów, - wskazuje przykłady zawodów, w których pracują osoby z różnymi dysfunkcjami. 	1
Moje mocne i słabe strony	1. 2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)	<ul style="list-style-type: none"> - podaje sposoby ułatwiające zaakceptowanie siebie, - wskazuje swoje mocne i słabe strony, - potrafi zarządzać swoim czasem, - ma poczucie własnej wartości i posiada umiejętność akceptacji siebie. 	1
Zdolności i umiejętności, które wpłyną na moją przyszłość.		<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie zdolności i umiejętności; - wymienia własne uzdolnienia, - wylicza swoje umiejętności przydatne w pracy zawodowej. 	1
Czym się interesujesz?		<ul style="list-style-type: none"> - wymienia swoje zainteresowania w procesie wykonywania zróżnicowanych czynności, - wymienia sposoby rozwijania swoich zainteresowań, - wylicza możliwości rozwijania zainteresowań, - potrafi podać przykłady wykorzystania swoich umiejętności w przyszłości w celach zarobkowych. 	1
Osobowość zawodowa.		<ul style="list-style-type: none"> - opisuje cechy poszczególnych temperamentów, - potrafi opisać własną osobowość, typ swojego temperamentu, - wymienia wymagania odnośnie cech temperamentu dla poszczególnych grup zawodowych. 	1
Co gwarantuje mi szkoła? Kwalifikacje i kompetencje.		<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie kwalifikacji i kompetencji, - dzieli kompetencje na miękkie twarde, podaje przykłady, - wymienia swoje kompetencje, 	2

		przyporządkowuje wybrane kompetencje do przykładowych zawodów,	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega, że szkoła pozwala mu na uzyskanie wybranych kwalifikacji zawodowych. 	
Moje portfolio.	1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, oceny innych osób oraz innych źródeł	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje cel przygotowywania własnego portfolio, – potrafi wykonać portfolio różnymi metodami, – wykorzystuje TIK w tworzeniu e- portfolio, – wykorzystuje swoje portfolio w procesie planowania własnej kariery. 	1
Jakie wartości są dla mnie ważne.	1.7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb	<ul style="list-style-type: none"> – układa własną hierarchię wartości, – wymienia różne wartości i wskazuje ich sens, – dokonuje wyborów, kierując się swoimi wartościami, – dostrzega zależność między własnymi wartościami a satysfakcją z życia prywatnego i zawodowego. 	1
Świat zawodów i rynek pracy			
Poznajemy grupy zawodowe.	2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz	<ul style="list-style-type: none"> – nazywa grupy zawodowe, – wyszukuje kwalifikacje do danego zawodu, – wymienia źródła, w których znajdują się informacje o grupach zawodowych. 	1
Świat zawodów.	charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje swoje skłonności zawodowe na podstawie swoich zainteresowań, – wylicza różne zawody w aspekcie pięciu podstawowych relacji psychologicznych – grup zawodów. 	2
Zawody z obszaru kultury i nauki.	2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zawody z obszaru kultury i nauki (np.: film i teatr, taniec i muzyka, media, sztuki plastyczne, nauki ścisłe, nauki społeczne, edukacja), – charakteryzuje na podstawie różnych źródeł warunki i środowisko pracy, – omawia ścieżkę kształcenia w danym zawodzie, – podaje przeciwwskazania zdrowotne w danym zawodzie, 	2

		<ul style="list-style-type: none"> – znajduje informacje na temat zapotrzebowania na rynku pracy na wybrany zawód, – podaje przykłady zawodów z tego obszaru w najbliższym regionie. 	
Zawody z obszaru prawa i ochrony.		<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zawody z obszaru kultury i nauki (np. prawo, administracja, ochrona zdrowia, służby mundurowe, służby ochrony), – charakteryzuje na podstawie różnych źródeł warunki i środowisko pracy, – omawia ścieżkę kształcenia w danym zawodzie, – podaje przeciwwskazania zdrowotne w danym zawodzie, – znajduje informacje na temat zapotrzebowania na rynku pracy na wybrany zawód, – podaje przykłady zawodów z tego obszaru w najbliższym regionie. 	2
Zawody z obszaru handlu i zarządzenia.		<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zawody z obszaru kultury i nauki (np. : marketing, handel, finanse, biuro, zarządzanie), – charakteryzuje na podstawie różnych źródeł warunki i środowisko pracy, – omawia ścieżkę kształcenia w danym zawodzie, – podaje przeciwwskazania zdrowotne w danym zawodzie, – znajduje informacje na temat zapotrzebowania na rynku pracy na wybrany zawód, – podaje przykłady zawodów z tego obszaru w najbliższym regionie. 	2
Zawody z obszaru przemysłu i turystyki.		<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zawody z obszaru kultury i nauki (np.: budownictwo, przemysł, turystyka, hotelarstwo, żywienie, transport), – charakteryzuje na podstawie różnych źródeł warunki i środowisko pracy, – omawia ścieżkę kształcenia w danym zawodzie, – podaje przeciwwskazania zdrowotne w danym zawodzie, – znajduje informacje na temat zapotrzebowania na rynku pracy na wybrany zawód, <p>podaje przykłady zawodów z tego obszaru w najbliższym regionie.</p>	2

Rynek pracy.	2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje podstawowe pojęcia związane z rynkiem pracy, - wyszukuje informacje o rynku pracy w różnych źródłach, - analizuje zjawiska i trendy lokalnego rynku pracy z pomocą doradcy. 	1
Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy?	rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje trendy na rynku pracy w kraju i zagranicą, - rozróżnia pojęcie zawodów nadwyżkowych i deficytowych, - wyszukuje informacje na ich temat, - wymienia główne problemy współczesnego rynku pracy. 	1
Praca w życiu człowieka.	2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia wartość pracy w życiu człowieka, - ilustruje przykładami znaczenie pracy w satysfakcjonującym życiu człowieka, - wyjaśnia znaczenie pracy w nawiązaniu do piramidy potrzeb Masłowa, - docenia każdy rodzaj pracy. 	1
Kariera zawodowa a wolontariat.	2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie wolontariatu, - docenia znaczenie zdobywanych doświadczeń w ramach wolontariatu, - podaje przykłady działań, jakich może podjąć się w formie wolontariatu, jako uczeń, - uzasadnia na przykładach znaczenie wolontariatu w zdobywaniu doświadczenia zawodowego. 	1
Sztuka autoprezentacji a sukces zawodowy.	2.7 dokonuje autoprezentacji	<ul style="list-style-type: none"> - kreuje własny wizerunek, jako przyszłego pracownika, - definiuje pojęcia: autoprezentacja, prezentacja werbalna i niewerbalna, pierwsze wrażenie, - ciekawie prezentuje swoje mocne strony, - stosuje zasady poprawnej autoprezentacji, - ma świadomość znaczenia pierwszego wrażenia, jakie wywieramy na nowo poznanych osobach. 	1
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
System szkolnictwa w Polsce.	3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia pojęcia edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej, - wymienia możliwości kształcenia po szkole podstawowej, - przedstawia najważniejsze informacje o typach szkół ponadpodstawowych, - wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy szkołami ponadpodstawowymi, 	2

		<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie możliwości przebiegu ścieżek kształcenia stwarza obecny system edukacji, – wymienia korzyści z ukończenia przez ucznia danego typu szkoły. 	
Możliwości nauki w Polsce i zagranicą.		<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady szkół ponadpodstawowych w UE i świecie, – potrafi znaleźć informację o wymaganiach i możliwościach kontynuowania nauki poza granicami kraju, – wymienia korzyści z ukończenia przez ucznia danego typu szkoły. 	1
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych			
Wybieram szkołę, zawód.	4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje mechanizm procesu decyzyjnego, charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w kraju i zagranicą, – analizuje różne możliwości własnej drogi edukacyjno-zawodowej, – wymienia instytucje wspierające w działaniach związanych z doradztwem zawodowym, – tworzy własny plan ścieżki edukacyjno-zawodowej. 	1
Kim jest doradca zawodowy w mojej szkole?	4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje osobę szkolnego doradcy zawodowego, jako osobę udzielającą wsparcia w decyzjach dotyczących wyboru szkoły i ścieżki kształcenia (zawodu), – wskazuje osoby i instytucje, które wspomagają planowanie kariery edukacyjno-zawodowej, – podaje przykłady sytuacji, w których warto zwrócić się o pomoc do doradcy zawodowego, – rozpoznaje i określa własne oczekiwania wobec doradcy, – docenia korzyści z realizacji doradztwa zawodowego w szkole. 	1

Klasa VIII

Tematyka zajęć.	Treści programowe	Cele:	Liczba godzin
Poznanie własnych zasobów			
Zdrowie a wybór właściwego zawodu?	1.1 Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> – podaje ograniczenia zdrowotne dotyczące różnych zawodów, – wskazuje przykłady zawodów, w których pracują osoby z różnymi dysfunkcjami w najbliższym otoczeniu, – dostrzega wpływ własnego zdrowia na możliwości wyboru zawodu. 	1
Predyspozycje zawodowe.	1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia swoje predyspozycje zawodowe, – wskazuje, które cechy są korzystne do wykonywania wybranych zawodów – porównuje swoje zasoby z wynikami przeprowadzonych testów predyspozycji zawodowych. 	1
Kwalifikacje i kompetencje gwarantowane przez szkołę.		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pojęcie kwalifikacji i kompetencji, – podaje przykłady kompetencji miękkich i twardych uzyskanych w szkole na poszczególnych przedmiotach, – potrafi wymienić swoje kompetencje, – przyporządkowuje wybrane kompetencje do planowanych dla siebie zawodów, 	1
Mam wiedzę o sobie, potrafię ją wykorzystać.	1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, oceny innych osób oraz innych źródeł	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, do czego służy portfolio, – wykonuje i modyfikuje własne portfolio różnymi metodami, – wykorzystuje TIK w tworzeniu i modyfikowaniu własnego e-portfolio, – dobiera informacje o sobie z różnych źródeł do budowy własnego portfolio, – opisuje dokumenty zawarte we własnym portfolio pod kątem wykorzystania nabytych umiejętności w przyszłym życiu zawodowym. 	2
Decyzje zawodowe a własne ograniczenia.	1.4 rozpoznaje własne ograniczenia, jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje własne ograniczenia z wyszczególnieniem tych, które mają wpływ na decyzje zawodowe, – potrafi uzasadnić, że ograniczenia można niwelować poprzez pracę własną, – planuje sposoby rozwijania swoich mocnych stron, 	1

		<ul style="list-style-type: none"> - podaje sposoby radzenia sobie z własnymi ograniczeniami. 	
Ograniczenia czy możliwości?	1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega, że niepełnosprawność nie jest ograniczeniem we wszystkich zawodach, - wyjaśnia pojęcie przeciwwskazań zdrowotnych, - podaje przykłady osób i instytucji, które oceniają stan zdrowia kandydata do wykonywania wybranego zawodu, - potrafi wymienić typy szkół ponadpodstawowych, do których wymagane jest zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych, - bierze pod uwagę wybierając szkołę własne możliwości i ograniczenia. 	1
Rozpoznaję swoje aspiracje.	1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie aspiracja, - wymienia i charakteryzuje etapy kształtowania się aspiracji, - potrafi wymienić aspiracje, które będą miały wpływ na przyszłość zawodową, - uwzględnia swoje aspiracje w planowaniu przyszłości, - wylicza czynniki odpowiedzialne za kształtowanie się i poziom aspiracji. 	1
Co jest dla mnie najważniejsze?	1.7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi ułożyć własną hierarchię wartości, - analizuje różne wartości i wskazuje najistotniejsze dla siebie, - planuje wybór zawodów zgodnie z własnymi wartościami i potrzebami, - dowodzi, że postępowanie zgodne z własnymi wartościami jest ważne w życiu i pracy zawodowej. 	1
Świat zawodów i rynek pracy			
Młodociany pracownik na rynku pracy.	2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie pracownik młodociany, - określa jego prawa i obowiązki, - wyszukuje informacje o możliwościach zatrudnienia w charakterze młodocianego pracownika w kraju i zagranicą. 	1
Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy?	współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje trendy na rynku pracy w kraju i zagranicą na podstawie różnych źródeł, - podaje przykłady zawodów nadwyżkowych i deficytowych, - podaje przykłady znaczenia rozwoju i mobilności zawodowej we współczesnej gospodarce, - analizuje problemy współczesnego rynku pracy z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego. 	1

Nowe zawody na rynku pracy.		<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady nowych zawodów, pojawiających się na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego, - charakteryzuje wybrany zawód, wykorzystując informacje w ogłoszeniach o pracę, - dostrzega szansę kreowania nowych zawodów w zmieniającej się gospodarce własnego regionu, - docenia umiejętności językowe na rynku pracy. 	2
Oczekiwania pracodawców wobec pracowników	2.2. Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców 2.7. dokonuje autoprezentacji	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: pracodawca, pracownik, potrafi wymienić wzajemne oczekiwania pracodawców i pracowników, - analizuje oferty pracy pod kątem oczekiwań w stosunku do kandydata, - potrafi dokonać symulacji rozmowy kwalifikacyjnej uwzględniającej oczekiwania pracodawców. 	2
Znaczenie pracy w życiu człowieka.	2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje życiorysy osób, które osiągnęły sukces w życiu zawodowym, - potrafi docenić każdy rodzaj pracy, - dostrzega wartość zmian w życiu zawodowym w kontekście kształtowania swoich kompetencji, - wymienia korzyści płynące z mobilności zawodowej w regionie, UE i świecie, - analizuje piramidę potrzeb Masłowa w porównaniu do zdefiniowanych własnych potrzeb i oczekiwań. 	1
Jak zdobyć doświadczenie zawodowe?	2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje pracy w ramach wolontariatu w kontekście zdobywania doświadczeń zawodowych, - potrafi podać przykłady konkretnych działań w ramach wolontariatu, które mogą korzystnie wpływać na dalszą karierę zawodową, - analizuje własne doświadczenia pracy i dostrzega ich znaczenie, - wylicza przykłady zdobywania doświadczenia zawodowego przez nieletnich. 	1
Etyka zawodowa – co o niej muszą wiedzieć.	2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne zasady etyczne, - wyjścia co to jest etyka zawodowa i normy etyki zawodowej, - potrafi dyskutować na temat współistnienia zasad etycznych i idei wolnego rynku, 	1

		<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przykłady Kodeksów Etyki Zawodowej wybranych zawodów zaufania społecznego (np. pielęgniarki, lekarzy, sędziów), – wykazuje postawę szacunku do pracownika reprezentującego różne zawody, – rozróżnia zachowania etyczne i nie etyczne w życiu zawodowym. 	
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
Czy odnajdę się w szkole zawodowej?	3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje preferowane szkoły i kierunki kształcenia, do których chce kandydować, – wymienia korzyści z kształcenia w szkole branżowej i rzemieślniczej w kontekście własnych zasobów i planów zawodowych, – określa własne oczekiwania i preferencje wobec wybieranych szkół. 	1
Moje miejsce wśród ofert szkół ponadpodstawowych.	dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje oferty szkół ponadpodstawowych, – potrafi wyjaśnić, dlaczego wybiera dany typ szkoły z uwzględnieniem możliwości dalszego kształcenia, – znajduje informacje o kształceniu w danym zawodzie w ofercie szkół w kraju i zagranicą. 	1
Na czym polega rekrutacja do szkół ponadpodstawowych.	3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i analizuje kryteria rekrutacji do szkół, – wylicza dokumenty, które należy składać do odpowiednich typów szkół, – rozróżnia metody rekrutacji, w tym rekrutacji elektronicznej i potrafi z nich korzystać. 	2
Jak wybrać szkołę?	własnych zasobów	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi dokonać analizy własnych zasobów w kontekście dokonywania wyboru szkoły ponadpodstawowej, – określa własne oczekiwania i preferencje wobec wybieranych szkół, – określa możliwości kontynuacji nauki w systemie edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej, – pozyskuje informacje o wybranych szkołach z różnych źródeł, w tym od absolwentów, – wymienia możliwe korzyści wynikające z kontynuowania nauki w różnych typach szkół ponadpodstawowych w kraju i zagranicą. 	2
Perspektywy uczenia się przez całe życie.	3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyjaśnić pojęcie uczenia się przez całe życie, – dostrzega, jakie znaczenie w życiu człowieka ma edukacja, 	1

		<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje związki uczenia się ze współczesnym rynkiem pracy. 	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych			
Moje zamierzenia edukacyjno-zawodowe.	4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby	<ul style="list-style-type: none"> - określa swój cel zawodowy, planuje działania umożliwiające systematyczną realizację zaplanowanych celów, - analizuje różne możliwości własnej drogi edukacyjno-zawodowej uwzględniając własne zasoby i system szkolnictwa w kraju i zagranicą, - podaje korzyści z ukończenia danego typu szkoły, - wymienia czynniki indywidualne i społeczne warunkujące podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. 	2
Doradztwo zawodowe w życiu człowieka. Kto może mi pomóc w wyborze szkoły i zawodu?	4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia osoby i instytucje, które służą wsparciem w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej, - zwraca się w razie potrzeby o pomoc do doradcy zawodowego w szkole lub instytucji świadczącej usługi doradcze, - określa poziom osobistego przekonania o słuszności dokonanego wyboru edukacyjno-zawodowego. 	1
Kim chcę zostać w przyszłości?	4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym	<ul style="list-style-type: none"> - określa osobiste cele zawodowe, - wyciąga wnioski przyczynowo - skutkowe dotyczące wyborów różnych opcji edukacyjno-zawodowych, - wymienia czynniki sprzyjające realizacji planów i celów zawodowych, - planuje kierunek dalszego rozwoju, tak, aby był on atrakcyjny na rynku pracy, - dokonuje wyboru swojej ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, - wypełnia i składa dokumenty umożliwiające mu dalszą edukację, - ma świadomość wpływu dokonanych wyborów na własną przyszłość i rozwój kariery zawodowej. 	2

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Uczniowie:

Efekty w zakresie wiedzy:

- Znają zależności między stanem zdrowia, a wyborem zawodu.
- Są skłonni do autorefleksji, znają narzędzia ją wspomagające
- Rozumieją zależności pomiędzy zainteresowaniem a wyborem zawodu.
- Znają źródła informacji o zawodach.
- Wymieniają czynniki wpływające na wybór zawodu.
- Potrafią zidentyfikować elementy przydatne we własnym życiu zawodowym pozyskane na różnych przedmiotach w szkole.

Efekty w zakresie umiejętności:

- Wykorzystują wiedzę teoretyczną z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, aby trafnie określić swoje predyspozycje, zdolności, umiejętności.
- Samodzielnie lub z pomocą doradcy planują dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno – zawodowego.
- Potrafią wyszukiwać, gromadzić, selekcjonować informacje o zawodach i kwalifikacjach zawodowych.
- Sprawnie analizują źródła informacji edukacyjno–zawodowej wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT).
- Potrafią wykorzystać umiejętności przedmiotowe w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.

Efekty w zakresie kompetencji społecznych

- chętnie dzielą się swoją opinią, znają techniki autoprezentacji
- Przyjmują twórczą i refleksyjną postawę wobec przekonań, sposobu postępowania innych ludzi.
- Potrafią przewidzieć skutki swoich działań.
- Zachowują się asertywnie.
- Dostosowują się do zmian.
- Komunikują się z grupami społecznymi różnymi metodami.

IX. WSPÓŁPRACA

- CWRKDiZ w Poznaniu
- CDZDM w Poznaniu
- PPP w Puszczykowie
- Urząd Miasta Poznania
- Fundacja Anioły Edukacji
- Doradcy zawodowi i pedagodzy z szkół ponadpodstawowych Powiatu Poznańskiego

X. EWALUACJA

Ewaluacja posłuży ocenie skuteczności funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, odniesie się do wszystkich działań, skierowanych do młodzieży:

udzielanej informacji, rozmów indywidualnych, pracy grupowej. Doradca zawodowy po przepracowanym półroczu a następnie po roku przeprowadzi ankietę ewaluacyjną, której celem będzie pozyskania informacji zwrotnej na temat jakości oferowanej pomocy doradczej w szkole. Systematyczna ocena efektów pracy, analiza ilościowa i jakościowa – ankiet i opracowanie wyników, spowodują, że uzyskane informacje zwrotne uwypuklą słabe i mocne punkty oferowanych usług doradczych i będą cenną wskazówką w procesie ich ulepszania. Szczegóły – w programie realizacji WSDZ w roku szkolnym 2021/2022.